

Лень Іван

здобувач 2 курсу спеціальності «Облік і оподаткування»

Мельничук Оксана

к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування

Подільський державний аграрно-технічний університет

м. Кам'янець-Подільський

ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Житлово-комунальне господарство призначене для забезпечення належного рівня життєдіяльності населення та надання якісних послуг. ЖКГ перебуває під впливом ринкових відносин і одночасно виступає об'єктом соціального значення. На балансі підприємств ЖКГ обліковуються мережі інженерних споруд та комунікацій, теплові станції, очисні споруди тощо. Тому, актуальними є питання оцінки ефективності й результативності використання необоротного капіталу підприємства житлово-комунального господарства та аналізу результатів його функціонування.

На сучасному етапі економічних перетворень житлово-комунальний комплекс України характеризується нестабільними тенденціями, які пов'язані із зношеністю мереж, виробничого обладнання, недостатністю фінансування з боку держави, збитковістю діяльності та ін. При цьому більша частка витрат житлово-комунального комплексу фінансується за рахунок місцевих бюджетів, які не в змозі в повному обсязі забезпечити всі потреби галузі [1, с.29].

Оцінку інвестиційної діяльності нами здійснено на прикладі підприємства ЖКГ КП «Міськтепловоденергія». Показники майнового стану характеризують динаміку та структуру активів підприємства у сукупності з джерелами їх фінансування (пасивами). Ці показники умовно можна поділити на дві групи: показники, які визначають стан основних засобів, та показники, які визначають стан оборотних активів. Розглянемо детальніше показники першої групи, оскільки вони є визначальними в нашому дослідженні, на підставі інформації, що представлена в таблиці 1.

Таблиця 1

Аналіз динаміки та структури необоротного капіталу КП «Міськтепловоденергія», тис. грн.

Показники	Роки				Відхилення («+»; «-»)			
	2014	2015	2016	2017	2015-2014	2016-2015	2017-2016	2017-2014
Нематеріальні активи (залишкова вартість)	432	398	366	335	-34	-32	-31	-97
за питомою вагою, %	0,4	0,3	0,2	0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,3
Незавершені капітальні інвестиції	6656	14344	89263	248934	7688	74919	159671	242278
за питомою вагою, %	5,4	12,0	44,8	69,5	6,6	32,8	24,7	64,1

Продовження табл. 1

Основні засоби (залишкова вартість)	116873	104830	109276	108495	-12043	4446	-781	-8378
за питомою вагою, %	94,2	87,5	54,9	30,3	-6,7	-32,6	-24,6	-63,9
Довгострокові фінансові інвестиції	50	250	250	250	200	-	-	200
за питомою вагою, %	-	0,2	0,1	0,1	-0,2	-0,1	-	0,1
Усього за розділом 1	124011	119822	199155	358014	-4189	79333	158859	234003
Первісна вартість основних засобів	213211	201575	217314	229600	-11636,0	15739,0	12286,0	16389,0
Знос основних засобів	96338	96745	108038	121105	407,0	11293,0	13067,0	24767,0
Надходження основних засобів	17887	29733	16425	12514	11846	-13308	-3911,0	-5373
Вибуття основних засобів	18	41369	686	229	41351	-40683	-657,0	211
Коефіцієнт зносу	0,45	0,48	0,50	0,53	0,03	0,02	0,03	0,08
Коефіцієнт придатності	0,54	0,52	0,50	0,47	-0,02	-0,02	-0,03	-0,07
Коефіцієнт оновлення	0,08	0,15	0,08	0,05	0,07	0,07	-0,03	-0,01
Коефіцієнт вибуття	0,00	0,21	0,003	0,001	0,21	-0,207	-0,002	0,001
Частка незавершених капітальних інвестицій в активах підприємства, %	4,0	9,0	28,7	54,0	5,0	19,7	25,3	50,0
Частка основних засобів в активах підприємства, %	70,5	65,6	35,1	23,5	-4,9	-30,5	-11,6	-47,0
Частка необоротного капіталу в активах підприємства, %	74,8	75,0	64,0	77,6	20,0	-11,0	13,6	2,8

Так, до складу необоротного капіталу комунального підприємства входять нематеріальні активи за їх залишковою вартістю, незавершені капітальні інвестиції, основні засоби за їх залишковою вартістю та довгострокові фінансові інвестиції. За період дослідження відбулись зміни у структурі необоротного капіталу, а саме: суттєво зросла питома вага незавершених капітальних інвестицій з 5,4 % до 69,5%, при цьому їх величина з 6,7 млн. грн. в 2014 році зросла до 248,9 млн. грн. 2017 році, а абсолютний приріст за цей період складав 242,3 млн. грн. Варто зазначити, що на кінець досліджуваного періоду величина незавершених капітальних інвестицій більш як у двічі перевищувала вартість основних засобів у їх залишковій вартості. Це свідчить, про вкладення значних коштів в будівництво та реконструкцію основних засобів підприємства. При цьому джерелом фінансування виступають кредитні кошти міжнародних установ.

Про ефективність інвестиційної діяльності в комунальному підприємстві свідчить розрахований нами показник – частка незавершених капітальних інвестицій в активах суб'єкта господарювання. Так за період дослідження

значення показника зросло з 4% до 50%, що свідчить про вагомість здійснюваних інвестицій в активах комунального підприємства.

Для оцінки ефективності використання основних засобів розраховують коефіцієнти зносу, оновлення, придатності та вибуття основних засобів. Розраховані нами показники свідчать про низький рівень коефіцієнтів оновлення та вибуття продовж періоду дослідження. Загалом в 2014 році надійшло основних засобів на 17,9 млн. грн., в 2015 році на 29,7 млн. грн., в 2016 році на 16,4 млн. грн., а в 2017 році – на 12,5 млн. грн. Таким чином, здійснювані капітальні інвестиції не вплинули на показники ефективності використання основних засобів, оскільки об'єкти ще не введені в експлуатацію.

Зношуваність основних засобів визначається оцінкою коефіцієнту зносу, який за період дослідження на підприємстві був в межах 45% в 2014 році та зріс до 53% в звітному році.

Оскільки суттєвий вплив на структуру необоротного капіталу мали незавершені капітальні інвестиції підприємства, розглянемо детальніше їх структуру та динаміку за напрямками здійснення (табл. 2).

Таблиця 2

**Аналіз динаміки та структури капітальних інвестицій
КП «Міськтепловоденергія», тис. грн.**

Показники	Роки				Відхилення («+»; «-»)			
	2014	2015	2016	2017	2015-2014	2016-2015	2017-2016	2017-2014
Капітальне будівництво	1600	1344	3402	48710	-256	2058	45308,0	47110,0
за питомою вагою, %	10,3	4,3	3,9	28,5	-6,0	-0,4	24,6	18,2
Придбання (виготовлен-ня) основних засобів	13810	29512	84918	121988	15702	55406	37070	23260
за питомою вагою, %	89,3	95,3	95,9	71,4	6,0	0,6	-24,5	-17,9
Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів	48	106	241	170	58	135	-71,0	122
за питомою вагою, %	0,3	0,4	0,2	0,1	0,1	-0,2	-0,1	-0,2
Придбання (створення) нематеріальних активів	15	22	-	6	7	-22	6	-9
за питомою вагою, %	0,1	-	-	-	-0,1	-	-	-0,1
Усього за розділом 1	15473	30984	88561	170874	15511	57577	82313	155401

Капітальне будівництво на підприємстві здійснюється продовж періоду дослідження, в 2014 році витрати на нього склали 1,6 млн. грн., в 2015 році – 1,3 млн. грн., в 2016 році – 3,4 млн. грн., а в 2017 році – 48,7 млн. грн. За рахунок їх зростання в 2017 році зросла питома вага цих витрат у складі капітальних інвестицій з 10,3% в 2014 році до 28,5% в 2017 році.

Придбання основних засобів для виробничих витрат також здійснювалось продовж періоду, що аналізується. Загалом абсолютний приріст показника складав 108,2 млн. грн., а сам він зріс в 2017 році в 7,8 разів проти базисного року.

Витрати на придбання інших необоротних активів не були такими значними, проте їх динаміка була також позитивною. Так в 2014 році підприємство вклало кошти на придбання інших необоротних активів в сумі 48 тис. грн., в 2015 році – 106 тис. грн., в 2016 році – 241 тис. грн., а в 2017 році – 170 тис. грн. Абсолютне зростання показника за період дослідження було на рівні 122 тис. грн., або в 2,5рази проти базисного року.

Незначні кошти підприємство витратило на придбання нематеріальних активів, а саме від 15 до 22 тис. грн. за період дослідження.

Отже, розвиток житлово-комунального господарства залежить від характеру змін інвестиційного клімату держави. Водночас, специфічні особливості кожної галузі зумовлюють якісні характеристики інвестиційної діяльності окремих її підприємств. Фінансування інвестиційної діяльності КП «Міськтепловоденергія» за рахунок коштів міжнародних установ дасть можливість підприємству суттєво покращити матеріально-технічну базу, збільшити виробничі потужності за рахунок введення в експлуатацію нової ТЕС та збільшити доходи від операційної діяльності.

Список використаних джерел

1. Мамонов К.А., Коноплина О.О. Стан та особливості функціонування житлово-комунального комплексу України. *Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики*. 2013. №2 (22), с.29-39.

